

Halalslakt

Publicerad: 13 March 2005

Köttbullen introducerades i Sverige på 1700-talet, tillsammans med kaffe och kåldolmar, efter Karl XII:s återkomst från hans vistelse i det osmanska riket. Det är därför högst troligt att de köttbullar den svenske konungen fattat tycke för gjorts av kött då halalslakt använts. [1]<http://sv.wikipedia.org/wiki/Köttbullar>

Även om den islamiska lagen avseende halalslakt är mindre komplicerad än judisk kosher påbjuds likväl vissa regler. All lagstiftning som rör detta världsliga liv baseras på grunden att maximera fördelar och minimera skada, och om en skada överväger fördelarna som kan vinnas förbjuds den i allmänhet. Gud säger:

De frågar dig om rusdrycker och spel om pengar. Säg: 'Det ligger svår synd i bådaderna men [också] något som kan vara människan till nytta. Det onda de medför är dock större än den nytta de kan ge.' [2]Koranen 2:219

Därför finns vissa regler för hur djur kanhanteras vid halalslakt varav de flesta av dessa regler har till syfte att lindra smärtan som djuret utsätts för vid tidpunkten för slakt.

En av de främsta kriterierna för att köttet skall vara tillåtet att äta är att det har slaktats enligt islamisk sed. Ett djur kan inte ätas om det har självdött, strypts, slagits medvetslöst, fallit huvudstupa, spetsas av ett horn eller fällts av vilda djur. För att köttet skall vara tillåtet att äta måste det slaktats med ett snitt över halsen djupt nog att nå luftstrupen, matstrupen och karotidartärerna, utan att ryggmärgen skärs av.

Halalslakt är den mest humana metoden för att undvika djurplågeri. Detta är också en av de metoder som godkänts av den amerikanska kongressen [3]1901 och 1902 (b), kapitel 48, rubrik 7:

Kongressen konstaterar att användning av humana metoder vid slakt av boskap hindrar onödigt lidande, ger säkrare och bättre arbetsvillkor för anställda inom slaktindustrin, leder till bättre produkter och ekonomi samt leder till andra förmåner för producenter, mellanhänder och konsumenter som tycks leda till ett välordnat flöde av animalieprodukter inom mellanstatlig handel och handel utanför landets gränser. Det deklarerar därför att den politik som följs i USA vid slakt av boskap och hantering av djur endast skall utföras med humana metoder.

Ingen metod som används i samband med slakt skall anses överensstämma med grunderna för rättsordningen i USA om den inte är human. Endera av följande båda metoder för slakt och hanteringen däromkring ses härmed som human:

- När det gäller nötkreatur, kalvar, hästar, mulor, får, svin och andra djur så görs de oemottagliga för smärta genom ett slag eller skott eller ett elektriskt eller kemiskt medel som är snabbt och effektivt före djuret fjättras, hissas, kastas eller snittas.
- Genom att slakta i enlighet med de rituella kraven för den judiska tron eller någon annan religiös

tro som föreskriver en metod för slakt där djuret förlorar medvetandet genom anemi av hjärnan som orsakas av samtidig och momentan avskärelse av halspulsådern med ett vasst instrument. [4]http://assembler.law.cornell.edu/uscode/html/uscode07/usc_sec_07_00001901--000-.html

Såsom kan ses ovan säkerställer halalslakt att djuret inte behöver lida i onödan samt att köttet är säkert att äta. Den snabba snittningen av halsådrarna stoppar flödet av blod till nerverna i hjärnan som reglerar smärta och därmed lider inte djuret. De dödsryckningar som kan ses efter halalslakt beror inte på smärta utan på sammandragningar i musklerna när de lider brist på blod. Dessa rörelser är också viktiga för att tvinga ut den maximala mängden blod från kroppen vilket är av yttersta vikt för att rena köttet från återstående blod då detta blod fungerar som ett medium för mikroorganismer. Viktigt för denna faktor är också avskärelse av luftstrupen, matstrupen och jugularvenerna tillsammans med halspulsådern som orsakar ett snabbt blodflöde ut ur systemet. Avskiljandet av ryggmärgen kan emellertid leda till hjärtstillestånd vilket innebär att blodet stagnerar i blodkärlen på grund av skadan på nervfibrer som leder till hjärtat.

Känner djuret smärta vid halalslakt?

I studien Försök till att objektifiera smärta och medvetande vid konventionell (bultpistolbedövning) och ritualslakt (halal) av får och kalvar utförd av professor Wilhelm Schulze (1920–2002) och hans kollega dr. Hazim vid veterinärmedicinska fakulteten vid universitet i Hannover, Tyskland, implementerades flera elektroder kirurgiskt vid olika punkter i skallen. Efter ingreppet fick djuren återhämta sig under några veckors tid och några djur slaktades enligt den islamiska metoden som nämnts tidigare genom skärning av luftstrupen, matstrupen och karotidartärerna och andra djur bedövades före slakt. Under experimentet registrerade en elektroencefalograf (EEG) och ett elektrokardiogram (EKG) hjärnans och hjärtats tillstånd för de djur som slaktades och bedövades.

Följande resultat registrerades:

- De tre första sekunder från tiden för snittet (vid rituell slakt) som noterades på EEG visade inte någon förändring jämfört med före, vilket visar att djuret inte kände någon smärta under eller omedelbart efter snittet.
- Under de tre efterföljande sekunderna nådde EEG ett tillstånd av djup sömn – medvetslöshet. Detta beror på den stora mängd blod som rinner ur kroppen.
- Efter sex sekunder visade EEG en nollnivå vilket är det samma som ingen smärta alls.
- När hjärnaktiviteten (EEG) sjönk till nollnivå bultade hjärtat och kroppen skakade kraftigt (en reflex i ryggmärgen) vilket driver ut en maximal mängd blod från kroppen som i sin tur ger ett hygieniskt kött.

(Engelska) I denna video visas hur djuret ej behöver lida vid korrekt utförd halalslakt.

Moderna bedövningsmetoder

De som kritiserar islamiska och judiska metoder för slakt menar att djuren måste bedövas före halalslakt. Detta påstående grundar sig i att bedövning gör djuret okänsligt för smärta även om en troligare anledning är att djuret blir lättare att hantera i industriella slakthus.

Vissa moderna bedövningsmetoder som kan nämnas är:

Mekaniska metoder

Bultpistol (CBP)

Denna bedövningsmetod används i stor utsträckning för husdjur och kaniner. Tryckluft driver under spänning bulten genom djurets skalle. Denna typ av bedövning används allmänt för produktionsdjur. Den kallas för kaptiv eftersom bulten skjuts ut ur cylindern men fortfarande är fastskruvad vid pistolen.

Bedövning genom hjärnskakning

Ett mekaniskt manövrerat instrument slår mot hjärnan. Används för nötkreatur, får, kalvar och kaniner.

Kulor

Används för djur som är svåra att hantera som vildsvin, bisonoxar, hjortar och hästar. Efter bedövningen kan en stav föras in i kaviteten då en bult förstör den nedre delen av hjärnan och den övre ryggraden. När dessa metoder används orsakas medvetslöshet antingen av penetrering av skallen som orsakar hjärnskador eller genom ett hårt slag mot hjärnan utan penetration. Efter bedövning av djuret sticks det och blodtillförseln till hjärnan stryps. När djuret bedövats och stuckits tappas det på blod och blödningen blir då dödsorsaken. Hjärtat skall slå så länge som möjligt för att största möjliga mängd blod skall rinna ur köttet och blodådrorna. Detta höjer köttets kvalitet och den tid som det kan förvaras.

Elektrisk bedövning

Lokal bedövning av huvudet

Nötkreatur, får, getter och strutsar bedövas med denna metod. Tekniken involverar applicering av ett par elektriska tänger mot vardera sida av djurets huvud. En elektrisk ström passerar därefter genom hjärnan vilket förmodligen leder till tillfällig medvetslöshet.

Hjärtstillestånd

Används för nötkreatur, får, grisar, kaniner och getter. En elektrisk ström skickas genom huvudet och kroppen vid samma tidpunkt för att spänna över hjärnan och hjärtat, genom huvudet först och sedan tvärs över bröstet eller genom huvudet och kroppen vid samma tidpunkt.

Vattenbadsbedövning

Detta är en vanlig metod för bedövning av kycklingar, kalkoner, gäss och ankor. När denna metod används fjättras fåglarna på ett rörligt transportband som tar dem till det elektriska vattenbadet. Fåglarnas huvuden sänks ned i vattnet och därigenom orsakas elektriska stötar. Under senare år har den elektriska styrkans ström höjts för att säkerställa att fåglarna dör genom hjärtstillestånd.

Känner djuret smärta vid halalslakt?

Studier har visat att bedövning genom ovan uppräknade metoderna utsätter djuret för onödig smärta. Beträffande bultpistol (CBP) visade studien vid det tyska universitetet följande resultat:

- Djuren var medvetslösa strax efter bedövning.
- EEG visade svår smärta omedelbart efter bedövningen.
- Hjärtat hos de djur som bedövades med elektriska stötar slutade att slå tidigare än de som slaktades enligt den islamiska metoden, vilket leder till att mer blod stannar kvar i köttet. Detta är i sin tur ohygieniskt för konsumenten.

Även om djuren blivit medvetslösa kände de svår smärta efter bedövningen, vilket är en ovidkommande faktor vid islamisk slakt.

Problem med bedövning

En av anledningarna till att de flesta moderna metoder för slakt inte uppmuntras i islam beror på smärtan som djuret upplever. Även om det inte finns några särskilda regler om bedövning före slakt är det enligt flera studier bäst att avstå.

Islam uppmuntrar till att visa barmhärtighet mot hela skapelsen och förbjuder att djur vållas onödig skada. Även under tiden för slakt sade profeten (över honom vare Guds frid och välsignelser): "När du slaktar så slakta på bästa sätt." [5] Sahih Muslim Han befallde att knivar skall slipas före slakt: "Slipa era knivar så att du gör det enkelt för slaktdjuret." [6] Sahih Muslim Vad som kanske allra mest visar på nåd och medkänsla för djur är att han sade att man aldrig bör slipa knivar i djurets närvaro, och inte heller slakta ett djur i närvaron av ett annat: "Han befallde att vi slipar våra knivar och [slaktar] utom synhåll för andra djur." [7] Ahmad I en annan berättelse: Profeten passerade förbi en man som slipade sin kniv medan han placerat sin fot vid sidan av ett fårs ansikte (för att hålla det mot marken) som såg upp mot honom. Profeten sade: "Kunde du inte ha gjort detta tidigare? Du önskar slakta det flera gånger." [8] al-Mundhiri

För att vara effektiv måste CBP-bedövning utföras av välutbildad personal och särskilda strömsstyrkor måste användas. Om så inte är fallet, eller om pistolen inte placeras korrekt, kommer djuret att genomlida smärtan av att ha skjutits felaktigt för att därpå smärtas när det skjuts igen. Om djuret skulle slaktas utan CBP hade det enbart upplevt minimal eller ingen smärta. I en rapport från 1996 uttalade den vetenskapliga kommittén vid Europeiska kommissionen sig: "I fem till tio procent av fallen används bultpistolen inte på rätt sätt." Detta motsvarar 230 000 boskap enbart i Storbritannien, enligt organisationen VIVA (Vegetarian International Voice for Animals). FAWC (Farm Animal Welfare Association) rapporterade i fråga om slakthus att det ofta undersöker huvudstommen där bulten penetrerat. Enligt deras mening fanns det alltför många fall där penetrationen inte skett vid eller nära den rekommenderade punkten samt ett stort antal dubbla träffar (dvs. det första skottet missade sitt rätta mål).

Detsamma kan sägas om elektrisk huvudbedövning. The Royal Society for the Prevention of Cruelty to Animals (RSPCA) säger:

Det har framkommit allt starkare vetenskapliga belägg för att vissa djur som bedövas elektriskt

återfår medvetandet före de dör av blodförlust. Orsakerna till detta är antingen en alltför låg ström som passerar genom djurets hjärna under bedövningen eller att djuret återfår medvetandet om tidsintervallen mellan bedövning och stickning överskrider en period av 20 sekunder.

VIVA förklarar att bedövningen som orsakas genom denna teknik varar mellan 20 till 40 sekunder, medan intervallen mellan bedövning och stickning är så hög som 70 sekunder för får. Detta innebär att runt fem miljoner får återfår medvetandet efter att ha bedövats elektriskt innan de dör av blodförlust.

Forskning vid Bristol University har också visat att efter en elektrisk bedövning kanske får inte känner smärta men likväl upplever perioder av full medvetenhet. Dessutom finns inga belägg för att förlusten av medvetandet är omedelbar och somliga, som neurofysiolog dr. Harold Hillman, menar att bedövningen är oerhört smärtsam, och påpekar att elstötar i vissa länder används som tortyrredskap. Djuren kan inte uttrycka denna smärta genom gråt eller rörelser när en massiv elektrisk ström förlamat dem.

Otillräcklig bedövning förekommer också vid vattenbadsbedövning, speciellt av ankor och gäss, eftersom de ofta höjer huvudet vid inträdet i vattenbadet och deras huvuden sänks därför inte helt ned i vattnet. Ett annat problem med denna metod är att även om syftet är att uppnå hjärtstillestånd bedövas många fåglar felaktigt och återfår medvetandet före slakt, enligt RSPCA. Detta är också fallet vid stickning då djur kan återfå medvetandet före döden.

Vad som kan noteras är att även om dessa bedövningsmetoder förmodligen är tänkta att minska smärta, är resultatet att djuret faktiskt genomgår mer smärta, både vid den ursprungliga bedövningen och vid slakten om bedövningen utförs bristfälligt. Enligt islam är det inte tillåtet att orsaka djuren onödigt lidande.

Islams utlåtande om bedövning

Avlägsnandet av blod

Det är tydligt att avlägsnandet av den maximala mängden blod före djurets död är avgörande för köttets renhet. Vid de olika metoderna för bedövning får djuren genomgå hjärtstillestånd efter bedövning, antingen oavsiktligt, såsom elbedövning mot huvudet, eller avsiktligt, såsom elektriska vattenbad. I resultaten av experimentet vid det tyska universitetet sågs att hjärtan hos de djur som bedövas med bultpistol (CBP) slutar slå tidigare jämfört med de djur som slaktats enligt den islamiska metoden. Detta leder till att mer blod blir kvar i köttet. När blodet finns kvar i blodådrorna blir det en grogrund för mikroorganismer.

Kontaminering av köttet

Det visade sig i ett experiment som utfördes av Gregory och Whittington 1992 och publicerades i *Veterinary Science* under titeln *Inhalation of Water During Electrical Stunning in Chickens* att kycklingar inandas vatten under tiden för elchock. Ingen åtgärd mot detta finns för tillfället. Det har också noterats att fåglar kan uträtta sina behov samtidigt som de bedövas så levande fåglar kan andas vatten nedsmutsat med avföring från andra fåglar, vilket gör köttet ohygieniskt eftersom vätskorna kan läcka ut ur lungorna och orsaka kontaminering.

Rädsla för döden

Vid många av dessa tekniker för bedövning dör djuret före det slaktas, antingen oavsiktligt, såsom vid CBP, eller avsiktligt som vid gasning. Detta gör att köttet enligt islam inte är tillåtet att äta.

Profetens etiska instruktioner för halalslakt

Vår profet Muhammed har instruerat oss om den korrekta etiken inför slaktandet av ett djur genom bland annat följande profettrationer (ar. ahadîth).

Shaddād bin Aws sade: Det finns två ting som jag kommer ihåg att Guds budbärare har sagt:

Sannerligen har Allah påbjudit er godhet mot allting; så när ni dödar, döda på ett gott sätt och då ni slaktar, slakta på ett gott sätt. Så var och en bör slipa sin kniv och låta det slaktade djuret dö med så lite plåga som möjligt. [9]Sahîh Muslim, nr 4810

Jābir bin Abdullāh berättade att profeten förbjöd dödande av djur efter att de bundits. [10]Sahîh Muslim, nr 4817

Profeten sade till en man som slipade sin kniv i djurets närvaro:

Skall du orsaka djurets död två gånger – en gång genom att slipa kniven i dess syn och en gång genom att skära dess hals? [11]Al-Furu Min-al-Kafi Lil-Kulini; 6:230

Av utsagor som dessa (det finns många fler än de som återgetts här) har de lärde inom religionen förklarat:

Varje omsorg skall tas för att slakta ett djur väl och inte orsaka det onödig plåga och tortyr. Vi har fått instruktioner om detta [12]Imam an-Nawawî, Shahr Sahîh muslim, vol. II, s.152, cit Sahih Muslim, sid 1078:

- Att kniven skall slipas så att den skär halsen omedelbart utan att orsaka stor smärta;
- Att kniven inte skall slipas så att djuren kan se det;
- Djuret skall slaktas på en plats där det inte finns andra djur så att dessa inte skall se den plågsamma synen;
- Djuret skall inte brutalt släpas till slaktplatsen utan skall föras med lätthet; och slutligen;
- Skall djuret släppas fritt efter att halsen skurits så att det fritt kan skaka sin kropp i blödningsprocessen.

Sa'īd bin Jubayr berättade att Ibn 'Umar råkade passera en grupp män som bundit en höna och sköt till måls på den. Då de såg Ibn 'Umar skingrades de från den, varpå Ibn 'Umar sade: "Vem har gjort detta? Sannerligen har Guds sändebud åkallat [Gud om] förbannelse över den som gör detta!" [13]Sahîh Muslim, nr 4815

Översättaren till Sahîh Muslim har fogat följande kommentar till traditionen ovan:

Djuren är ett förtroende från Gud och ingen smärta skall därför tillfogas dem för nöjes skull. Om

det finns ett genuint behov av att slakta dem för att använda deras kött eller skinn skall de slaktas på ett korrekt sätt så att de inte på något sätt tillåts dö en utdragen död. Det är höjden av känslolöshet att binda en fågel eller ett djur och sedan öva prickskytte på det. Islam manar oss till att känna i djupet av våra själar den smärta som tillfogas dem och således undvika alla de vanor och sporter som är en orsak till tortyr av dem då dessa vanor gör en känslolös och likgiltig inför levande varelsers smärta och bekymmer. Att vara hårdhärtat, brutal och känslökall är bland de värsta kvalitéerna hos en människa, enligt islam. [14]Abdul Hamid Siddiqi, Sahih Muslim, fotnot 2377, sid. 1079

Ögonvittnesskildring från Dabo kring halalslakt

Följande ögonvittnesskildring kommer från indonesiska Dabo för att kunna ge en annan mer autentisk bild av hur halalslakten går till än den som västerländsk media visar:

Hon anade inte att stunden snart var inne. Inte heller var hon medveten om att det hade gått två dagar sedan hon skiljdes från de övriga korna i flocken. Det hon däremot var medveten om var det goda gräs och det friska vatten hon fått under dessa två dagar. Hon hade dessutom badats tidigare på morgonen. Hon kände sig lugn och tillfreds.

Hon reagerade inte med annat än lugn och trygghet när hennes ägare kom för att hämta henne. Han pratade lugnt med henne och strök med handen över hennes hals.

De gick till en avlägsen gräsplätt där någon hade grävt ett hål i marken, antagligen någon av de båda männen som redan var där och väntade på kon och hennes ägare. När de båda kommit fram till gräsplätten fick den ene av de båda väntande männen med sin bestämda blick och fasta grepp om kon henne att lägga sig ner, lugnt och utan större motstånd. Hon la sig så att hennes hals låg över den grävda gropen. Medan de båda männen höll kon i ett fast grepp gick den tredje mannen upp bakom där han satte sig på huk, strök kon över pälsen och talade lugnt med henne. Han tog fram ett stort bananblad som han höll över kons hals och i den andra handen höll han en stor och mycket vass kniv. Han läste Bismillâh och Allahu Akbar – I Guds namn, Gud är den störste – för att därefter med en snabb och välriktad rörelse snitta kon i halsen. Det gick så snabbt att kon inte hann reagera och än mindre utstöta några ljud. Efter någon eller ett par sekunder hade kon förlorat medvetandet. Efter detta tog man snarast bort det rep som suttit runt kons hals för att hon skulle få ett så värdigt och fint slut som möjligt. Allting gick snabbt och ”snyggt” till. Blodet samlades upp i gropen i marken vilken snabbt övertäcktes då allt var klart. Bananbladet, som använts som ”stänkskydd” precis efter att snittet hade gjorts, begravdes även det i marken tillsammans med blodet.

Kon förlorade snabbt medvetandet och dog i princip omedelbart men likt alla slaktade djur hade den dödsryckningar ytterligare ett tag efter detta. När dessa hade upphört, efter ungefär fem sex minuter, transporterades det bort för att styckas.

Först efter att spåren från denna slakt röjts undan hämtade man ytterligare en ko, som genomgått samma procedur, för att genomföra ytterligare en slakt. För att inte i onödan oroa denna ko nöjde man sig inte med att bara städa undan spåren från den tidigare slakten utan genomförde dessutom själva slakten 45–50 meter längre bort.

Förbud mot halalslakt i Europa

Förbud mot halalslakt infördes i Tyskland 1933, en månad efter Hitler kommit till makten, samt i Ungern och Italien 1938. Italien under Mussolini hade lagstiftning för att skydda skäktning, men efter förbundet med Nazityskland infördes raslagar som även innefattade ett skäktningsförbud. En månad efter Hitlers invasion i Polen 1939 förbjöds skäktning helt, och straffet i lagen för skäktning var vistelse i koncentrationsläger. [15]Berman, Munk The Right to Practise Shehitah Frankrike och Nederländerna följde efter under 1940 och förbud infördes i alla Naziokuperade länder men togs bort av de allierade när dessa områden befriades. [16]Stunning Bodies: Animal Slaughter, Judaism, and the Meaning of Humanity in Imperial Germany av Dorothee Brantz I Sverige har denna slaktmetod varit förbjuden sedan 1937.

Avslutning

Vad som nämnts ovan om halalslakt är bara ett axplock ur den islamiska etiken i djurrättsfrågor. Detta är saker som du helt enkelt inte kan lära dig genom tv, utan bara genom att själv ta del av religionens källor och genom att samtala med religiösa muslimer som tar sin religion på allvar och som kan berätta om hur det verkligen går till när halalslakt utförs korrekt.

Det finns muslimer som gör fel vid halalslakt. De bilder du har sett ljuger tyvärr inte. Men, det är dessa människor som skall klandras – inte religionen vars läror de bryter mot.

Källa:

Muhammed Knut Bernström (2000), Koranens budskap. Simrishamn: Proprius

Fotnoter:[+]

Fotnoter:

↑1 <http://sv.wikipedia.org/wiki/Köttbullar>

↑2 Koranen 2:219

↑3 1901 och 1902 (b), kapitel 48, rubrik 7

↑4 http://assembler.law.cornell.edu/uscode/html/uscode07/usc_sec_07_00001901--000-.html

↑5 Sahih Muslim

↑6 Sahih Muslim

↑7 Ahmad

↑8 al-Mundhiri

↑9 Sahih Muslim, nr 4810

↑10 Sahih Muslim, nr 4817

↑11 Al-Furu Min-al-Kafi Lil-Kulini; 6:230

↑12 Imam an-Nawawî, Shahr Sahîh muslim, vol. II, s.152, cit Sahih Muslim, sid 1078

↑13 Sahîh Muslim, nr 4815

↑14 Abdul Hamîd Siddiqi, Sahih Muslim, fotnot 2377, sid. 1079

↑15 Berman, Munk The Right to Practise Shehitah

↑16 Stunning Bodies: Animal Slaughter, Judaism, and the Meaning of Humanity in Imperial Germany av Dorothee Brantz